

संस्कृत

Basiscursus Sanskriet

2023

In navolging van Yoga en Āyurveda is er in het Westen een groeiende belangstelling voor het Sanskriet, de taal waarin het Vedisch erfgoed is opgetekend. Ook in Nederland - waar tot op de dag van vandaag een actieve en levendige interesse is gebleven in het Sanskriet - zien we weer een opleving plaatsvinden.

Een belangrijk en praktisch onderdeel van de leergang vormen de regelmatige toetsen, tentamens en examens. Zij zijn bij uitstek een stimulans om de studie levend te houden en zicht te houden op de voortgang.

De leergang begint met een kennismaking met de schrijfwijze van het Sanskriet, het Devanāgarī schrift, gevolgd door de grammatica en het opbouwen van een woordenschat. Na de basiscursus wordt in de vervolgcursus dieper ingegaan op de diverse grammaticale elementen van het Sanskriet. Daarna is er een traject dat een voorbereiding vormt voor het Cambridge IGCSE examen voor diegenen die zich op VWO niveau in het Sanskriet willen verdiepen. Wat Latijn en Grieks zijn voor het Westen, is Sanskriet voor India.

De leergang Sanskriet is een gezamenlijk initiatief van de *School voor Praktische Filosofie en Spiritualiteit*, de *School voor Filosofie* en het *Instituut voor Vedische Studies*. Er is geen vooropleiding vereist. De leergang staat onder leiding van Johanna Smits. Zij heeft de Cambridge International Examinations in Sanskriet gedaan en heeft een langjarige ervaring in het intensief bestuderen van het Sanskriet.



सरस्वती (Sarasvatī)
Godin van de Wijsheid

Pāṇini proberen is Sanskriet leren

Wijsheid uit het Oosten voor ons in het Westen

Sanskriet is een van de oudste talen en is op een bijzondere wijze gestructureerd via haar grammaticale regels die vastgelegd zijn in een kleine 4000 zinnnetjes, Sūtra's genaamd. Deze Sūtra's gebruiken een minimum aan klanken, zijn precies en volledig en regelen de vorming van namen, definities, regels, waar ze gelden en niet gelden, uitzonderingen enzovoorts.

Het interessante is dat de grammaticale regels ook de regels van de schepping zijn. In dat kader is er nog een interessant gegeven over een modern gebruik van het Sanskriet. Wat weinigen weten, is dat de NASA claimt dat Sanskriet door zijn strikte grammaticale regels de meest geschikte taal is voor de ontwikkeling van computer programma's op het gebied van kunstmatige intelligentie. Hoe universeel kan het zijn.



In de serie van twaalf introductie lessen worden de volgende onderwerpen behandeld.

Les 1 — In deze eerste les wordt ingegaan op de essentie van een taal, wat is een taal, hoe verhouden zich klank en schrift, hoe is de structuur, wat is grammatica, wat is betekenis? Ook wordt uitgebreid ingegaan waarom het belangrijk is kennis te nemen van Sanskriet en hoe de samenhang is met de andere Indo-Europese talen. Verder wordt getoond hoe de klinkers ontstaan uit de 'onderliggende' A-klank.

Les 2 — Deze les is gewijd aan de vier stadia van spraak en de stilte van waaruit klank, spraak en uitspraak gevormd worden. Er wordt ingegaan op de unieke systematiek van maat, ordening en precisie van de bouwstenen Svarāḥ (klinkers) en Vyañjanāḥ (medeklinkers) die tezamen het Sanskriet 'alfabet' vormen.

Les 3 — De derde les begint met de recitatie van de invocatie Pūrnamaḍaḥ van de Īśā Upaniṣad. Vervolgens wordt de link gelegd met de traditionele Westerse 'oude' talen, het Grieks en Latijn, en de moderne Europese talen. Er wordt ingegaan op de systematiek van naamvallen, van de Dhātu's (wortelvormen), zoals bijvoorbeeld Jñā en Vid.

Les 4 — In de vierde les wordt aandacht besteed aan de drie aspecten van taal: klank (fonologie), structuur (grammatica) en betekenis (semantiek). Daarnaast wordt de grammatica toegelicht in termen van universele wetten en worden samenstellingen van klinkers en medeklinkers geïntroduceerd.

Les 5 — Dit is een les waarin het Sanskriet in het licht van de Vedānta traditie wordt gezet: de Veda's, de Upaniṣads, de Bhagavad Gītā, de Rāmāyaṇa en de Mahābhārata, de Śrīmad Bhāgavatam enzovoorts. De achtergrond en het werk van de grote Sanskriet grammaticus Pāṇini wordt toegelicht.

Les 6 — In deze les worden de Māheśvarāṇi Sūtrāṇi geïntroduceerd aan de hand van hun mythologie. Er wordt op speelse wijze verdergegaan met het aanleren van klinkers en medeklinkers.

Les 7 — Behandeld wordt hoe Pāṇini de Māheśvarāṇi Sūtrāṇi geopenbaard kreeg, hoe de gehele grammatica in iets minder dan 4000 Sūtra's is opgetekend en wat de Aṣṭādhyāyī, de Siddhānta Kaumudī en de Laghu Siddhānta Kaumudī in deze betekenen.

Les 8 — Deze les wordt besteed aan het fenomeen van de Pratyāhāra's, ultra effectieve, eenduidige afkortingen die in de Sūtra's gebruikt worden voor het beschrijven van de Sanskriet grammatica. Ook wordt aandacht gegeven aan het precies schrijven van de Sanskriet letters.

Les 9 — Sanskriet kent een lange geschiedenis in het Oosten en een wat kortere geschiedenis in het Westen. Westerse geleerden uit met name Engeland en Duitsland zijn in de 19e eeuw zeer geïnteresseerd geraakt in het Vedisch erfgoed en de Sanskriet taal. De bekende namen op dit gebied zijn Sir William Jones, Sir Monier Monier-Williams, Otto von Böhtlingk, Max Müller en James Ballantyne. Vroeger was Sanskriet een verplicht onderdeel van een universitaire taalstudie.

Les 10 — Deze les borduurt voort op hoe Sanskriet naar het Westen kwam, alsook de situatie in Nederland. Aandacht wordt besteed aan de immer groeiende populariteit van Yoga en Ayurveda. Er gloort een echte Sanskriet renaissance in India, Engeland en de Verenigde Staten. Interessant is, dat sommige klanken in het Westen onbekend zijn. Van de ṛ zijn bijvoorbeeld alleen nog in het Tsjechisch restanten te vinden.

Les 11 — Introductie van en een oefening in Saṃyoga's (samenstellingen van twee of meer medeklinkers).

Les 12 — In de laatste les van de serie van twaalf lessen wordt uitgebreid informatie gegeven over de Vervolg cursus. Deze gaat dieper in op de diverse grammaticale elementen van het Sanskriet. Bijvoorbeeld onderwerpen als woordontwikkeling, Dhātu's (wortelvormen), Pratyaya's (achtervoegsels) en Upasarga's (voorvoegsels), de naamwoorden, werkwoorden en het gebruik van het Monier Williams woordenboek en de Dhātu Pāṭha. Tenslotte is er een leesoefening.

De Basis cursus wordt afgesloten met een evaluatie en het beantwoorden van vragen. Indien nodig kan afgeweken worden van de volgorde van de te behandelen onderwerpen.

Basiscursus informatie

Start: Woensdag 27 september 2023

Wanneer: wekelijks - woensdagavond, van 20.00-21.30 uur

Locatie: landelijk via Zoom.

Daarnaast één studiedag op zaterdag in het gebouw van de School voor Praktische Filosofie & Spiritualiteit in Badhoevedorp

Studielast: 3 uur per week (inclusief 1,5 uur les)

Contact: instituutvedischestudies@gmail.com

Sanskriet

De studie van de Sanskriet grammatica - Vyākaraṇa - is een van de Vedāṅga's, de aan de Veda's gerelateerde wetenschappen die een praktische toepassing geven van de filosofische principes die in de Veda's zijn verwoord. Het klassieke werk van de Sanskriet grammatica is de Aṣṭādhyāyī van de grammaticus Pāṇini. Het is een meesterwerk van logische ordening en kunstzinnige vormgeving dat de geest diepte en scherpte geeft. De bijna 4000 Sūtra's gebruiken een minimum aan klanken en zijn helder en precies.

De studie van Sanskriet in onze tijd vraagt een gefaseerde en een voor ons meer toegankelijke methode met betrekking tot de diverse grammaticale onderwerpen. In de cursus wordt daar uitgebreid rekening mee gehouden, zodat het Sanskriet zich stap voor stap voor de cursist ontvouwt. Veel aandacht wordt besteed aan een correcte uitspraak en de recitatie van invocaties en Śloka's. De woordenschat wordt opgebouwd mede aan de hand van woorden en begrippen uit de Vedānta filosofie, de Āyurveda en de Vedische astrologie.

Basiscursus

De cursus begint met twaalf lessen waarin het accent ligt op de klanken en klanksamenstellingen van het Sanskriet. Daarnaast wordt uitgebreid aandacht besteed aan het leren lezen en schrijven van het Devanāgarī schrift.

Vervolgcurcus

In de vervolgcursus van vijf trimesters komt aan bod hoe woorden worden gevormd vanuit Dhātu's (wortelvormen) met behulp van Pratyaya's (achtervoegsels) en Upasarga's (voorvoegsels). Verder staan Nāman's (naamwoorden), Kriyā's (werkwoorden), Sandhi (samen-smelting) en Samāsa's (samengestelde woorden) op de agenda. Er wordt gebruik gemaakt van het boek *Sanskrit – an Introductory Course*. Ook wordt aandacht besteed aan het gebruik van het Monier Williams woordenboek en de Dhātu Pāṭha.

IGCSE examen

Het derde deel van de cursus is een voorbereiding op het Cambridge IGCSE examen dat in het Engels wordt afgenomen, een traject dat ongeveer drie jaar duurt. De examenvereisten zijn uitgebreid gedocumenteerd op: www.sanskritexams.org.uk. De boeken die in dit traject worden gebruikt zijn de Mahābhārata leerboeken en de Epic Civilization Course alsmede meer recent materiaal dat op de site van ISER te vinden is.